

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de voorzitter, de heer B. Smals
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

ons kenmerk : 2022 – 059 / UKB
datum : 21 juni 2022

Betreft: Laat Nederlanders veilig zwemmen in open water / oproep voor Commissiedebat 29 juni 2022

Geachte heer Smals, geachte leden van de Vaste Kamercommissie VWS,

Het Nederlandse open water verleidt miljoenen Nederlanders en buitenlandse toeristen iedere zomer weer om in beweging te komen. Maar dan moet het wel veilig zijn om in open water te kunnen zwemmen. Reddingsbrigade Nederland, Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) en de Nationale Raad Zwemveiligheid (NRZ), roepen de politiek op om meer te investeren in de kust als een veilige zwemomgeving.

Zwemmen helpt om mensen in beweging te krijgen. Zwemmen is leuk, zwemmen is laagdrempelig, en zwemmen is blessurevrij.

Maar zwemmen moet wel veilig kunnen gebeuren. Nederlanders moeten goed leren zwemmen, de omgeving waar ze zwemmen moet veilig zijn, en ze moeten snappen dat de zee geen zwembad is.

Jaarlijks verdrinken er, aan de kust maar ook in het binnenwater, nog steeds teveel mensen onnodig. Kinderen, maar ook jong volwassenen en ouderen. Nederlanders, maar vooral ook nieuwkomers. Zwemmers zonder zwemdiploma, maar ook zwemmers mét een diploma.

Lifeguards doen hun uiterste best om verdrinken te voorkomen. Dat doen ze door informatie te geven over het veilig baden en zwemmen in zee, preventief toezicht te houden op het water en langs de kust en zwemmers te waarschuwen voordat zij in de problemen komen, en waar nodig door mensen te redden.

Nederland kent gelukkig een rijke lifeguard-traditie. Naast de vrijwillige lifeguards van de reddingsbrigades zijn bijvoorbeeld in meerdere badplaatsen betaalde lifeguards werkzaam bij gemeentes, stichtingen en de KNRM. Aan de kust zijn bijna overal lifeguards actief om toezicht te houden.

Maar het lifeguard-werk is ook versnipperd. Kustgemeentes betalen de lokale operationele kosten van de lifeguards (met name: reddingspost, vaar- en voertuigen). Maar er is geen infrastructuur om daarbovenop te investeren in gemeente-overstijgende zaken als landelijke voorlichtingscampagnes, kwaliteitsbevordering, kennisuitwisseling, en vernieuwing en innovatie.

De afgelopen twee jaar is door de ministeries van VWS en I&W geïnvesteerd in zo'n gemeente-overstijgende infrastructuur waar lokale lifeguards op kunnen terugvallen (programma *Het Strand Veilig*¹). Dat programma heeft in die twee jaar veel betekend.

Voor het eerst in de geschiedenis van het lifeguard-werk vinden er nu gestructureerd gesprekken plaats tussen lokale reddingsbrigades en collega-lifeguard-organisaties. Voor het eerst worden kustgemeentes bij elkaar gehaald om ervaringen te delen over de veiligheid op en om het strand. Voor het eerst vindt er onderzoek plaats naar hoe het waarschuwingssysteem van vlaggen kan worden verbeterd, zodat burgers snappen waarom moeten ze kijken welke vlag er hangt en wat die vlag betekent. Voor het eerst wordt geëxperimenteerd met live real-time informatie op digitale borden. En voor het eerst is nu, onder leiding van de NRZ, een concept ontwikkeld voor een grootschalige voorlichtingscampagne. Markante resultaten van *Het Strand Veilig*, naast de opgebouwde netwerken en diverse pilots en onderzoeken, zijn onder andere:

- **Strandapp.** Juli 2022 wordt de strandapp gelanceerd: het platform waar de verenigde lifeguard-organisaties aan het publiek melden of ze open zijn, waar ze te vinden zijn en wat in hun ogen het actuele risico is (welke vlag er hangt). De gegevens uit de app worden gedeeld met alle media en platformen. Onder andere Buienradar zal een directe link plaatsen en op zonnige dagen de data uit de app opnemen in hun nieuwsbericht.
- **Code lifeguarding.** Bij de Strand Meetup dit najaar, tevens de afronding van het zomerseizoen, zullen de verenigde lifeguard-organisaties de 'Code Lifeguarding' onderschrijven. Een document waarin ze aangeven hoe ze het strandtoezicht vorm geven en welke minimale kwaliteitseisen ze daaraan stellen. De realisatie van de code is van grote betekenis voor het gesprek tussen lifeguards van uiteenlopende organisaties, en de opmaat naar de verdere professionalisering van het strandtoezicht.
- **Campagne Wie Checkt Jou / World Drowning Prevention Day.** Op maandag 25 juli is het internationaal World Drowning Prevention Day (initiatief WHO). De NRZ, Reddingsbrigades en de KNRM zullen die dag aandacht vragen voor zwemveiligheid. Dat zal gebeuren aan de hand van de, in het kader van het *Nationaal Plan Zwemveiligheid* ontwikkelde campagne *Wie Checkt Jou?* Het CBS komt die dag met nieuwe cijfers over verdrinkingen.

---

¹ Het project *Het Strand Veilig* is begin 2021, in corona tijd, van start gegaan, en loopt eind 2022 af. De financiering van het project (€250.000 per jaar) kwam van de ministeries van VWS en I&W. De coördinatie van het project lag bij Reddingsbrigade Nederland. Administratief was het project ondergebracht bij het *Nationaal Plan Zwemveiligheid*, dat door de NRZ wordt gecoördineerd, en dat loopt tot en met 2024. Rondom het project zijn een stuurgroep en een kerngroep geformeerd, met daarin vertegenwoordigers van o.a. NRZ, KNRM en andere lifeguard-organisaties, veiligheidsregio's, gemeentes en rijksoverheid. Het project richtte zich primair op het toezichtswerk aan de stranden langs de kust, maar is indirect ook van grote betekenis voor stranden aan het binnenwater.

- **Strand- en zwemveiligheid in APV kustgemeenten.** Vanuit het project zijn de APV's van alle 27 kustgemeenten naast elkaar gezet. Deze analyse heeft veel begripsverwarring en omissies in de huidige APV's aangetoond. Vanuit *Het Strand Veilig* is een advies geformuleerd om een nieuwe afdeling

Strand- en zwemveiligheid op te nemen in de APV. In overleg met de VNG wordt gekeken hoe deze nieuwe afdeling kan worden aangeboden aan de kustgemeenten en onderdeel kan zijn van de model APV.

In de twee jaar van zijn bestaan is *Het Strand Veilig* van grote betekenis gebleken om lifeguards te ondersteunen in hun werk en daarmee de Nederlandse kust een veiliger omgeving te maken om te kunnen zwemmen en recreëren.

Reddingsbrigade Nederland, KNRM en NRZ doen om die reden een dringende oproep aan de leden van de vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, om aan het Kabinet te vragen om in de begroting voor 2023 en verder 250.000 euro per jaar vrij te maken voor het doortrekken van Het Strand Veilig.

Veiligheid voor onze zwemmers in het waterrijke Nederland vraagt om een lange adem, samenwerking, investering in uitvoeringskracht en een stabiele financiering. Niet terug naar watertrappelen, maar ferme slagen in het belang van de gezondheid voor mensen in, op en langs het water.

Vriendelijke groet,

*Reddingsbrigade Nederland,
mede namens Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij en Nationale Raad Zwemveiligheid,*

Leendert de Lange
Voorzitter bestuur